

Regio Haarlem

Secr. J.A. de Haas
Albert Schweitzerlaan 38
2037 RS HAARLEM
(023) 536 07 99
E-mail: ria.co@zonnet.nl

Inhoud:

*Van de voorzitter
Nieuwjaarsbijeenkomst
Mooi actief dagje
Ontmoeting met
twee verzamelaars
Even terug in de tijd
Afscheid
Voor de agenda 2007/2008*

www.postactieven-belastingdienst-nh.nl

VAN DE VOORZITTER

Onlangs waren wij, mijn vrouw en ik, voor een korte vakantie met onze caravan op de Veluwe. De keuze om in Elspeet te gaan staan was niet toevallig. In Elspeet worden n.l. in het gebouw van het Doopsgezind Broederschapshuis (tegenwoordig "Mennorode" geheten), de Douaneopleidingen gehouden. Op 4 oktober werd daar het 60-jarig jubileum van het Douane Opleidings Instituut gevierd. Tijdens mijn actieve periode als belastingambtenaar had ik vanuit het Ministerie, als hoofd van het Bureau uitvoering vorming en opleiding, toezicht op de tentamens en examens die daar werden afgenomen. Telkens als er een groep afstudeerde toog ik, met een aantal medewerkers, naar Elspeet om alles in goede banen te leiden. Tegen die achtergrond werd ook ik uitgenodigd om bij de viering van het 60-jarig jubileum aanwezig te zijn.

Ik ben nu bijna 20 jaar buiten dienst. Velen waar ik in vroegere tijden regelmatig contact mee had heb ik in al die jaren niet meer ontmoet. Het weerzien en het vernemen van elkaars wel en wee geeft veel voldoening. Ik heb mij bovendien bij douanemensen altijd zeer thuis gevoeld, al was het maar door de veelal directe manier van optreden. Zakelijk en recht op de man af. Je weet dan onmiddellijk waar je aan toe bent en dat is een plezierige eigenschap. Als je elkaar na zoveel jaren weer ontmoet, besef je eens te meer hoe belangrijk het is om contacten te onderhouden. Ik vind het daarom bijzonder fijn om u thans te kunnen aankondigen dat op 17 september 2008 opnieuw de landelijke ontmoetingsdag te Nieuwegein zal worden gehouden.

Nadere berichten volgen, maar de datum kunt u alvast noteren. In eigen huis staat ook weer het een en ander op stapel, o.a. op 15 december het kerstdiner en vervolgens op 7 januari 2008 onze nieuwjaarsbijeenkomst. Ik hoop u daar te ontmoeten.

Hartelijke groet,
GERRIT VAN DEN DOOL

NIEUWJAARSBIJEENKOMST

Vanwege de grote toeloop bij onze nieuwjaarsrecepties en het feit dat het Centraal Belasting Gebouw gesloten is, waren we begin dit jaar al genoodzaakt om in het FIOD-ECD gebouw bijeen te komen. Omdat dit gewoon te krap is zijn we, mede op verzoek van B/CFD, op zoek gegaan naar een andere ruimte.

Dit hebben we gevonden in de Ontmoetingskerk aan de Frankrijklaan, vlak bij het (nu voormalig) belastinggebouw.

We hopen u allen daar dan ook weer te ontmoeten. Een uitnodiging voor de receptie wordt binnenkort verzonden.

EEN MOOI ACTIEF DAGJE

Waar ooit koeien graasden, in de sappige weiden van Schalkwijk in de gemeente Haarlemmerliede, werd in de jaren zestig een nieuwe wijk van Haarlem aangelegd. Huizen, winkels, een ziekenhuis en kantoren. Eén van die kantoren was het nieuwe Centraal Belastinggebouw aan de Surinameweg.

Dezer dagen kwam het Haarlems Dagblad met het bericht dat dit inmiddels verlaten verzamelkantoor door de gemeente Haarlem was aangekocht en doorgestoten naar enkele woningbouwverenigingen die het willen slopen om op de vrijgekomen grond woningen te bouwen. Hoe snel kan de tijd gaan.

In 1973 kwamen de eenheden uit Haarlem plus de hele FIOD uit Amsterdam naar dit gebouw. Hoe de Haarlemse eenheden voordien gevestigd waren, hebben enkele liefhebbers al dan niet vergezeld van partner op 2 oktober ervaren tijdens hun fiscaal-nostalgische wandeling. (Hoe de FIOD voordien gevestigd was aan de Droogbak in Amsterdam, is trouwens wel een red-light rondje waard). Maar goed.

Om ongeveer 10.15u wandelde ik over de Wagenweg, toen ik vlakbij de bushalte bij de Zomerluststraat gewaar werd hoe een bekende ex-fiscale gestalte zich van een bus losmaakte: collega Van Es. Hij haastte zich naar de panden Zomerluststraat 22-24. Ik haalde hem in en vroeg of in die twee herenhuizen inderdaad de Inspectie Inv. & Acc. gevestigd was geweest. Hetgeen hij bevestigde, gevolgd door een serie anekdotes. Intussen voegden zich steeds meer collega's bij ons, waarna een uiterst geanimeerd gesprek begon, waarbij allerlei oude verhalen en wetenswaardigheden opborrelden. Over vernietiging 'onder ambtelijk toezicht' van illegale partijen drank tot klungelige pogingen om loden pijpen te slopen uit een voormalige badkamer, met als gevolg vreselijke lekkages waarvan de oorzaak tot op heden niet is opgelost. (Nu die huizen weer burgers in plaats van ambtenaren huisvesten, mag worden aangenomen dat de schade inmiddels afdoende is hersteld.)

Eenmaal bijgekomen uit onze laatste lachstuiptrokken we door de Donkere Hout naar huize Weltevreden, een fraaie villa aan de Linneauslaan alwaar de Inspectie Haarlem DB2 was gevestigd die volgens sommigen kwalitatief ver uitstak boven Haarlem 1, in kwantiteit de grootste. (De inkomens in de villagemeenten om Haarlem lagen nou eenmaal véél hoger). In deze villa zou een monumentale schouw eigenhandig door het Hoofd Van Dienst met een zaag zijn ingekort nadat een andere hoofdambtenaar er zijn kop aan had gestoten. Een verder houtverhaal betrof een grote gebroken tak van

een eeuwenoude boom die het dak van een fietsenhok bedreigde. Met gevaar voor eigen leven zorgden de ambtenaren voor verwijdering van de tak des aanstoots. Na nog veel verhalen over kleine en grote misstanden en vergrijpen, leverde de wandeling door de Hout langs paviljoen Welgelegen veel gelegenheid voor gedachtewisselingen. Eénmaal in het Klein Heiligland zagen we dat het gebouw van Haarlem 1 inderdaad van reuzenformaat was in vergelijking tot de eerdere complexen. (foto links) (Nu is er een dependance van het Stedelijk gymnasium gevestigd.) In het gangetje naast het gebouw kwamen vele verhalen los. Over dunne vloeren en een op zijn stoel achterover wippende collega

die met de achterpoten van zijn stoel door de vloer heen zakte, over een met stempelinkt ingesmeerde telefoonhoorn en de gevolgen daarvan (compleet met prestige-rel). Maar ook over de verliefde Gerrit van den Dool (zittend foto rechts) die een leuk meisje steeds door het gangetje héén en wéér zag gaan naar de kunsthandel waar zij werkte. Hij wist haar aandacht te vangen, kreeg 'iets' met haar en ten slotte: ja, nu is zij al weer vele jaren zijn vrouw.

Op de zevende verdieping van V & D genoten we tijdens de lunch niet alleen van de lekkernijen van het restaurant maar nog meer van het fraaie uitzicht op het centrum, met de Oude Baaf als trots hoogtepunt.

id Loret inlichtingen met maatje Fred van Es

Op de Nieuwe Gracht nummer 13vonden we even later een fraai rococopand (foto links)) waar ooit de R & S en het Hypotheekkantoor gevestigd waren. En op het Kenaupark kon ik voor het fraaie bordes en onder het schitterende balkon in de fraai gepleisterde gevelwand de brief van mw. Mets citeren. Zij had namelijk n.a.v. mijn vorige bericht geschreven dat zij de Inspectie Vennootschapsbelasting had gemist die toch ook op het Kenaupark gevestigd was geweest. Toen op een dag ge-

vlagd moest worden, bleek de houder voor de vlaggenstok gebroken. Derhalve werd de driekleur over de rand van het balkon gedrapeerd.

Helaas kreeg de wind vat op het doek: ' Accountant Verdenius onze inspecteur met een aristocratische naam en een zéér aristocratisch uiterlijk, schreed deftig de trap onder het balkon op. Op dat moment rukte de wind de vlag van de haken, die zoevend nederdaalde en om zijn schouders kwam.'

Op de terugweg naar ons vertrekpunt wees iemand nog even naar het pand Wilhelminastraat 48 waar ooit de RAD gevestigd was. Veel meer was hem hierover niet meer bekend dan dat er regelmatig zeer omvangrijke dossiers werden afgeleverd, kennelijk in verband met in te stellen onderzoeken.

Oh ja, in vergelijking met de 'proefwandeling' die ik vooraf maakte, waren we inderdaad langer onderweg dan anderhalf uur. Na ons vertrek om ca. 10.30 u waren de laatste trouwe deelnemers om ongeveer 16.00 u terug aan de Zomerluststraat. Einde van een mooi actief dagje.

HENK DUYM

EEN ONTMOETING MET TWEE VERZAMELAARS

Donderdag 20 september togen we met zo'n 35 oud-collega's en hun partners op weg naar het landelijk dorpje Terschuur gelegen in de nabijheid van de kippenresidentie Barneveld. Doel was ditmaal het Oude Ambachten en Speelgoed Museum. Chauffeur van de dag was de bekwame en ons inmiddels vertrouwde Pieter Korver. Onze medereizigster mw. Bonnema was het slachtoffer van een slordige OV- taxichauffeur die niet op kwam dagen, maar geen nood dan maar de bus voor taxi laten spelen.

Tegen half elf kwamen we in Terschuur aan, waar we werden ontvangen met een lekkere bak koffie/thee en een heerlijk gebakje. Eén en ander werd begeleid door een harmonicaspeler met een uitgebreid repertoire aan oude meezingers. (niet helemaal aan ons besteed.)

De twee musea zijn ontstaan door een uit de hand gelopen hobby van de voormalige agrariër Kees Bakker. Ongelofelijk wat die man bij elkaar heeft gesleept aan spullen. Voor mij verdient deze rasverzamelaar een plaats in het Guinness Book of Records.

Het is ondoenlijk om het gebodene in het Ambachten Museum tot in detail te beschrijven. Dat is gelijk aan een poging om de zee leeg te drinken! Zo'n 150 woonvertrekjes, winkeltjes, werkplaatsen etc. boden een schat aan informatie uit het verleden. De kreten van herkenning waren dan ook niet uit de lucht. Jammer was het dat er geen plaats was ingeruimd voor bijv. een oud ontvangkantoor, dan waren we helemaal uit ons dak gegaan.

Amechtig zette een ieder zich aan de lunch, een prima soepje, brood met diverse soorten van beleg en natuurlijk de kroket! Alles heel smakelijk.

Vervolgens Het Speelgoed Museum, deze was van meer bescheiden aard, maar wel de moeite waard. Wie herinnert zich niet het befaamde Meccano en opvallend was ook de grote verscheidenheid aan beren en dinky toys

Daarnaast diverse spellen waaronder ook de sjoelbak. In mijn jeugd werd daar bij mij thuis een bijkans heroïsche strijd op geleverd.

Voldaan verlieten we deze publiekstrekker. Er was nog tijd over om via een prachtige route naar het Haarlemse te rijden. Opvallend ook nu weer de vele feiten en feitjes die chauffeur Pieter wist te vertellen. Ongemerkt arriveerden we zo weer tegen vijf op de Surinameweg. →

Verzamelaar van andere signatuur

Een verzamelaar van een heel andere signatuur toonde zich onze oud-collega Dirk Stigter. In de goed bewaakte veste van de Belastingdienst en FIOD-ECD hield hij op de inloop- middag van 10 oktober een lezing met als titel: "Hoe komt een kunstverzameling tot stand?" Een hoge opkomst van welgeteld 57 belangstellenden liet zich deze informatie niet ontgaan.

Het zat er vroeg in bij de jonge Dirk, via zijn vaders timmerbedrijf wist hij de hand te leggen op een grote verzameling tegeltjes. Als jongetje raakte hij in Leiden bevriend met de kunstschilder A.J. van Driesten, van wie hij later een aansprekend werk verwierf.

Dirk bleek een bijzonder fijne neus te hebben voor de plaatsen waar interessante koopjes te halen waren. Zo is hij een frequente bezoeker van het veilinghuis Bubb Kuyper in Haarlem en ook die in Amsterdam worden met grote regelmaat door hem bezocht. Zo wist hij op diverse plaatsen aquarellen van Van der Wind, etsen van Willem de Zwart en zelfs van Isaäc Israëls te veroveren. Ook een groot aantal prenten van Kees van Dongen behoren tot zijn collectie en oude tijdschriften boden interessante platen van Henri de Toulouse - Lautrec. Bepaald enthousiast was hij ook over het werk van Rein Dool, een eigentijdse kunstenaar, die op dit moment een expositie heeft in het Teylers Museum. Voor een nog levende schilder een hoge uitzondering.

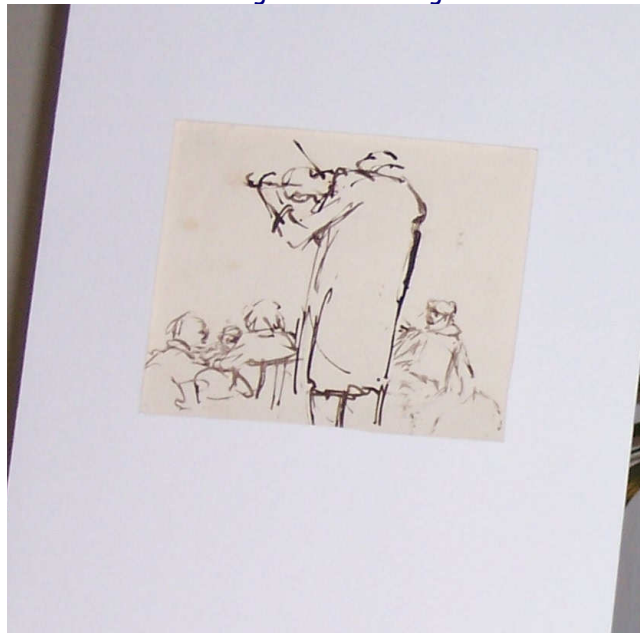
Ook van de Haarlemmer Pieter Zwaansdijk bezit Dirk mooie stukken. Als laatste maar zeker niet de minste kan Käthe Kollwitz genoemd worden, vooral bekend door haar sociaal gerichte realisme.

De boeiende voordracht werd verlevendigd met het tonen van een doorsnee van zijn aanwinsten, die daarna nog wat uitvoeriger konden worden bekeken. Een goed glas betekende een waardig einde voor deze bijeenkomst.

Dankzij onze onvermoeibare organisatoren hebben we kennis kunnen maken met deze twee verzamelaars met een gelijke obsessie en een wel zeer van elkaar afwijkende belangstelling.

Haarlem, oktober 2007.

JAAP PLAS

EVEN TERUG

(Op de fiets)

Het is wel een paar dagen geleden, maar wij hebben in het verleden in plaats van motorrijtuigenbelasting, rijwielbelasting moeten betalen. In 1923 kwam Hendrik Colijn (toen minister v. Financiën) met een bezuinigingsprogramma waarin ook deze rijwielbelasting was opgenomen.

Colijn was -tussen haakjes- ook de man die als minister-president begin mei 1940 ons via de radio liet weten dat wij rustig konden gaan slapen omdat er niets aan de hand was. Een paar dagen later vielen de Duitsers ons land binnen!

De rijwielbelasting werd per 1 augustus 1924 ingevoerd en trof natuurlijk het meest gewone man. Er was toen nog geen belasting op het gebruik van auto's. De ANWB (die "W" staat voor wielrijders) schreef in de Kampioen dat deze belasting de meest impopulaire belasting was die ooit werd geheven. "Het rijwiel is geen luxe voertuig en is voor een deel van de bevolking onmisbaar".

De regering (dus Colijn) trok zich daar niets van aan en de belasting werd gewoon ingevoerd. Want: "het rijwiel leverde gemak en genoeg op".

Deze belasting werd geheven door de fietseigenaar een plaatje (van koper of messing) te laten kopen waarvoor in de eerste jaren Fl. 3,- (= € 1,42) moest worden betaald. In 1928 werd na veel aandringen van de Tweede Kamer de prijs teruggebracht naar Fl. 2,50 (= € 1,13). Tegenwoordig lijkt dat niet veel, maar in die tijd was het erg veel geld. Een werknemer verdiende toen ongeveer Fl. 20,- (= € 9,10) per week. Iemand die werkloos was kreeg natuurlijk nog veel minder.

Hoewel Colijn daar eigenlijk niet aan wilde is toen toch onder druk van de Tweede Kamer doorgevoerd dat: "het belastingplaatje kosteloos zou worden uitgereikt voor rijwielen die uitsluitend bereden werden door hoofden van gezinnen die voor hun beroep of bedrijf een rijwiel nodig hadden en die niet in de rijksinkomstenbelasting werden aangeslagen en derhalve een inkomen hadden dat onder het heffingsminimum bleef voor die belasting" (Fl. 800,- (= € 361) per jaar).

Wel moest natuurlijk duidelijk zichtbaar zijn dat je dat plaatje kosteloos had gekregen, vandaar dat er een rond gat in werd geponst zodat het klootjesvolk toch ook in dit geval duidelijk kenbaar was. Mijn eigen vader was in die periode ook werkloos en kreeg zo'n plaatje, waarvoor hij ook nog uren bij het postkantoor in de rij moest staan.

Dit doet me overigens denken aan de "Man met de rode pet" die ook in diezelfde periode opereerde. Hij was een werknemer van een incassobureau die probeerde openstaande rekeningen te innen. Opdat ook de burens dan goed konden zien dat het bepaalde gezin zijn schulden niet betaalde, had deze man een rode pet op. →

Ook diplomaten kregen hun plaatje gratis (zijn meestal ook wel een beetje armlastig) maar ten onderscheid van het gewone volk werd in dat plaatje een mooie ster geponst. In de beginjaren moest het plaatje duidelijk zichtbaar aan de fiets worden bevestigd. Later mocht het ook op de kleding worden gedragen. Ook de industrie en de handel werd daar weer beter van want er kwamen allerlei houders en draaglabels op de markt om aan deze eisen te kunnen voldoen .

Hier volgt een artikeltje uit een krant van 1935

“Toppunt van ambtenarij”

Rijwielplaatje zat wel op de fiets maar niet op het stuur.

Reeds stond Breda op de zwarte lijst voor wat betreft soepelheid bij het controleren der rijwielbelastingmerken. Zoo werden gisteren bij een controle ettelijke wielrijders verbaliseert, die het plaatje wel bij zich hadden, doch dit niet op de voorgescreven wijze zichtbaar droegen. Het toppunt was echter in Chaam te zien, waar een rijksambtenaar iemand twee kwartjes liet betalen, omdat het plaatje niet op het stuur bevestigd was. De man had n.l. om diefstal te voorkomen het plaatje bevestigd in den beugel van zijn bel. Hoewel de man overtuigd was dat hij door de kantonrechter zou worden vrijgesproken, trof hij toch een schikking van 50 cent omdat de kosten van het bijwonen van de zitting in Breda hem meer zou kosten aan reiskosten en arbeidverzuim. Ook werd een dienstmeisje te Breda, die het plaatje goed zichtbaar op haar mantel droeg, tot twee maal toe naar het politiebureau gebracht omdat het plaatje er zoo oud uitzag dat men vermoedde dat het vervalscht was. Beide keren werd het meisje wel een kwartier lang ondervraagd”. →

Ambtenaren van de Belastingdienst en Gemeentepolitie voeren in beslag genomen fietsen af na controle Rijwielbelasting.

Veel is er echter nog niet veranderd, op dit moment (okt. 2007) is er nogal wat commotie over een besluit van de hoofdcommissarissen van politie dat een fietsverlichting volgens de regels moet bestaan uit een witte (of gele) lamp voor en een rood licht achter. Beide moeten aan de fiets zijn bevestigd. Er mag dus geen licht op de arm of rug van de fietser worden gevoerd op straffe van een bekeuring. Mij gaat het erom dat ik in donker die fietser kan zien, al zou hij een schemerlamp op zijn bagagedrager hebben. U ziet dus dat de instelling van de Heilige Hermandad van nu niet zo veel verschilt met die van zo'n 60 jaar geleden.

Een van de weinige goede maatregelen die de Duitse bezetter heeft genomen is dat per 1 maart 1941 deze gehate belasting werd opgeheven. Zo kwam er een einde aan een zeer aanvechtbare belastingheffing.

Voor hen die nog iets meer over dit onderwerp willen weten verwijs ik naar het boekje: "Over de loden last van het koperen fietsplaatje", van F.M. Grapperhaus, uitgegeven door Van Wijnen te Franeker. ISBN 90-5194 283 4 .

Ook is er een vereniging van verzamelaars van rijwielplaatjes. Hierover kunt u meer te weten komen op hun website: www.rijwielplaatje.nl .

U kent mij: ik duik graag in het verleden, dus ik ga vast nog wel eens "Even terug.....".

Karel Grandia

AFSCHEID

In het laatste half jaar hebben wij afscheid moeten nemen van een aantal oud-collega's of hun partners die bij ons ingeschreven staan.

Dhr. L.P. Overhuijs	5 juni
Mw. E. Wempe-Augustinus	12 juni
Dhr. D.C.A. Bout	7 juli
Mw. N. Stigter-Pouw	17 juli
Dhr. Th. Schipper	augustus
Dhr. S. van Til	1 augustus
Dhr. B.J. de Waal	4 augustus
Dhr. F.J.M. Ceulen	16 september
Dhr. H.D. van 't Westende	15 september
Dhr. H. v.d Kolk	oktober

Voor de agenda 2007 en 2008!

15 december 2007: kerstdiner
7 januari 2008: nieuwjaarsbijeenkomst
10 april 2008: inloopmiddag
17 april 2008: wandeling door Leiden
17 september 2008: de ontmoeting in Nieuwegein

